

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่
โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974 - 562 - 162 - 5

007822

I 460 65 92x

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS
CONCERNING LEADERSHIP BEHAVIORS OF
THE CATHOLIC SCHOOL PRINCIPALS
IN BANGKOK METROPOLIS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration
Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของ
ครูใหญ่โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาว วิกา เลค

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิมฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

.....
(อาจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่
โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร

ชื่อนิติกร   นางสาว วิภา   แฉก

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์   บุญจิตราคุณุส

ภาควิชา   บริหารการศึกษา   ๒

ปีการศึกษา   2525

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่ โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่โรงเรียนคาทอลิก

สมมติฐานของการวิจัย

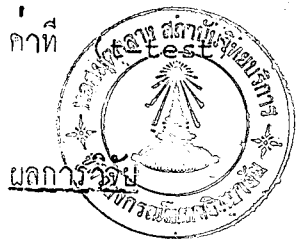
พฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 59 คน และครูจำนวน 331 คน จากโรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร จำนวน 35 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม 2 ชุด ที่มีลักษณะเดียวกัน ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก ชุดที่ 2 สำหรับครู แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบและมาตราส่วนประเมินค่า ประกอบด้วย สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่โรงเรียนคาทอลิก 9 ด้าน จำนวน 61 ข้อ ได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 390 ฉบับ ได้รับคืนฉบับที่สมบูรณ์ใช้ได้ จำนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.89

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่โรงเรียนคาทอลิกทั้ง 9 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ผู้นำในฐานะผู้มีควมริเริ่ม ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับมาก ยกเว้น 2 ข้อ ที่เกี่ยวกับการริเริ่มโครงการหรือแผนงานใหม่ ๆ เพื่อบริหารงานของโรงเรียนให้ครูได้ดำเนินการอยู่เสมอ กับการรู้จักจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหาสำคัญ ๆ ที่จะต้องแก้ไข ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับน้อย

2. ผู้นำในฐานะผู้รู้จักการรับฟังแก้ไข ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับมาก ยกเว้น 3 ข้อที่เกี่ยวกับครูใหญ่สนใจและส่งเสริมการเชิญวิทยากรมาเพิ่มพูนความรู้ให้กับครูหรือนักเรียน จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อมีปัญหาด้านการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ ครูใหญ่จะขอความร่วมมือจากผู้ชำนาญการพิเศษภายนอก ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับน้อย

3. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก

4. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับมาก

5. ผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับมาก

6. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงาน ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับมาก ยกเว้นเรื่องเกี่ยวกับการจัดให้บุคลากรระดับต่าง ๆ พบปะสังสรรค์กันนอกเวลางานเพื่อสร้างไมตรีสัมพันธ์อันดีต่อกัน ประชากรทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับน้อย

7. ผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดี ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับมาก

8. ผู้นำในฐานะนักเปลี่ยนแปลง ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับมาก

9. ผู้นำในฐานะผู้วางพื้นฐานหรือควบคุมมาตรฐานทางพฤติกรรมให้กับผู้อื่น ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องครูใหญ่มีความประพฤติส่วนตัวดี ไม่น่าสู้กับอบายมุขต่าง ๆ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับมากที่สุด

10. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่โรงเรียนคาทอลิกทั้ง 9 คำน ถึงกล่าวแล้ว ปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจะสอดคล้องกันว่า ครูใหญ่ปฏิบัติให้เห็นในระดับมาก และเมื่อหาค่าที (t-test) แล้ว ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่เพียง 2 ด้านคือ ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ และผู้นำในฐานะนักเปลี่ยนแปลง ส่วนอีก 7 ด้านที่เหลือ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title Opinions of Administrators and Teachers
Concerning Leadership Behaviors of the
Catholic School Principals in Bangkok Metropolis.
Name Miss Wipha Lake
Thesis Advisor Assistant Professor Noppongs Bunyajitradulya
Department Educational Administration
Academic Year 1982

ABSTRACT

The Purposes of the Study:

1. To study leadership behavior of the Catholic School Principals in Metropolitan Bangkok.
2. To compare the school administrators' and teachers' opinions concerning leadership behavior of the Catholic School Principals.

Hypothesis:

The opinions among the school administrators and the teachers concerning leadership behavior among the Catholic school principals are different.

Procedures:

The sample used in this research was composed of two groups of persons : 59 school administrators and 331 teachers from 35 Catholic schools in Metropolitan Bangkok.

The instruments used in this study were two forms of similar questionnaires including a check-list and a rating scale. These instruments included questions about the status of the sample population, nine aspects about the leadership behavior

of the Catholic school principals, totaling 61 items. Three hundred ninety copies of the questionnaire were distributed and three hundred thirty-five completed copies (85.89%) were returned.

The data were analysed by using percentages, means, standard deviations and the t-test.

Findings and conclusions:

The opinions of school administrators and teachers concerning the leadership behavior of the Catholic school principals in the nine aspects mentioned are as follows:

1. The leader as initiator. Among administrators and teachers, the Catholic school principals were considered initiators at a high level, except for 2 questions : in the initiation of new projects and in the establishing of consulting committees for solving teachers' problems.

2. The leader as improver. Both administrators and teachers agree that the Catholic school principals performed in general at the high level; however, there are 3 questions that were rated at low level. The principal is little interested in enriching the knowledge of the teachers and students by inviting speakers; arranging conferences for discussion and exchange of ideas about educational matters. Whenever an unsolved problem appears, he seldom asks for an external expert to come and help.

3. The leader as recognizer. Both the school administrators and the teachers indicated that the school principals performed at the high level.

4. The leader as helper. Both the school administrators and teachers indicated that the Catholic school principals performed at the high level.

5. The leader as effective speaker. Both the administrators and the teachers indicated that the Catholic school principals performed at the high level.

6. The leader as co-ordinator. Administrators and teachers felt that the Catholic school principals performed at a high level except for one matter: arranging informal meetings to create interpersonal relationships among various levels of personnel outside of working hours. In this respect, the principals were considered to perform at a low level.

7. The leader as a social person. Both the school administrators and teachers indicated that the principals performed at the high level.

8. The leader as an agent of change. It is agreed by the school administrators and teachers that the principals performed in a high level.

9. The leader as one who sets standards of behavior for others. Both the administrators and teachers indicated that the Catholic school principals performed at a high level; in the case of the principals' behavior in ethical conduct, the opinions were at a very high level.

When we compare administrators' and teachers' opinions for the 9 aspects of leadership behavior of the Catholic school principals, the tendencies of administrators

and teachers are symmetric. When we apply the t-test, we find that there is a significant difference at the .05 level for only 2 aspects: the aspect of leader as recognizer and the aspect of leader as an agent of change. For the other 7 aspects, there is no significant difference at the .05 level

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลงได้ก็ด้วยความกรุณาของ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ท่านได้เอาใจใส่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จบริบูรณ์

การสร้างและปรับปรุงและสอบถาม นอกจากได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ผู้วิจัยยังได้รับความอนุเคราะห์จากบรรดาคณาจารย์แห่งภาควิชาบริหาร-การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจน รองศาสตราจารย์ สุนีย์ สิ้นธุเคชะ อาจารย์ภาควิชาสารพัดศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผู้วิจัยก็ได้รับความช่วยเหลือจาก อาจารย์อารมณ จินคาพันธ์ อาจารย์ลำพู ประยูรหงษ์ อาจารย์สมนึก เอี่ยมรอด นอกจากนี้ยังมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณ รักธรรม คณะรัฐประศาสนศาสตร์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทรี โคมิน แห่งสำนักวิจัย สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ จากสถาบันอื่น ๆ ก็ได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดี จาก ดร.สรารุช ไพฑูรย์พงษ์ แห่งองค์การสหประชาชาติ อาจารย์ บุญเสริม พิเศษชนศักดิ์ และ อาจารย์ชโล รอบคอบ จาก โรงเรียนวัดสระเกษ อาจารย์อมรา ศรีทอง โรงเรียนช่างศาครูส์ คอนแวนต์ บาทหลวง วีรศักดิ์ วนาโรจน์สุวิทย์ แห่งวิทยาลัยแสงธรรม และ Dr. Donald A. LeuscheI นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูโรงเรียนคาทอลิกหลายท่านในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนมีผลต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และ อาจารย์ ดร.ณรงค์ บุญมี ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่าน จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	19
สมมติฐานของการวิจัย	20
ขอบเขตของการวิจัย	20
ข้อจำกัดของการวิจัย	20
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	21
ประโยชน์ของการวิจัย	22
วิธีดำเนินการวิจัย	22
ลำดับขั้นในการเสนอรายงานการวิจัย	25
2 เอกสาร วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
ภาวะผู้นำ	26
ความหมายของผู้นำ	28
บทบาทและหน้าที่ของผู้นำ	32
คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำ	40
รูปแบบและพฤติกรรมภาวะผู้นำ	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร ..	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล 61
	สมมติฐานของการวิจัย 61
	กลุ่มตัวอย่างประชากร 61
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 62
	การสร้างแบบสอบถาม 63
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 65
	การวิเคราะห์ข้อมูล 67
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 69
	ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 69
	เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ 69
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ 105
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย 105
	สมมติฐานของการวิจัย 105
	วิธีดำเนินการวิจัย 105
	สรุปผลของการวิจัย 106
	การอภิปรายผลและขอเสนอแนะ 112
	ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต 123
บรรณานุกรม	 124
ภาคผนวก	 130
ประวัติผู้เขียน	 146

รายการตารางประกอบ

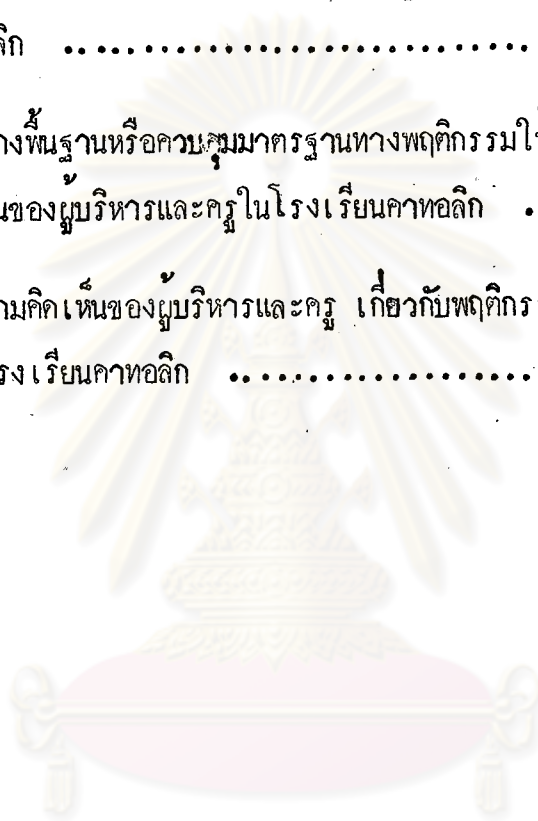
ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและรับคืน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ประชากร	66
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเวลาการปฏิบัติงานและวุฒิทางการ ศึกษา	71
3	ผู้นำในฐานะผู้มีควมริเริ่มตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูใน โรงเรียนคาทอลิก	73
4	ผู้นำในฐานะผู้รู้จักการปรับปรุงแก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนคาทอลิก	76
5	ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนคาทอลิก	80
6	ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนคาทอลิก	83
7	ผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนคาทอลิก	86
8	ผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนคาทอลิก	89
9	ผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนคาทอลิก	93

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 10 ผู้นำในฐานะนักเปลี่ยนแปลง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูใน
โรงเรียนคาทอลิก .....
- 11 ผู้นำในฐานะผู้วางพื้นฐานหรือควบคุมมาตรฐานทางพฤติกรรมให้กับผู้อื่น
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนคาทอลิก .....
- 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำ
ของครูใหญ่ในโรงเรียนคาทอลิก .....

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย